

4/33

ANUL XI
5
(770)
Sămbătă
29 ianuarie
1977
8 pagini
1 leu

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Sărbătoarea cărții

manifestare ajunsă la cea de-a șaptesprezecea ediție. Luna cărții la sate se va desfășura în acest an în perioada 28 ianuarie - 28 februarie. Tradiționalele acțiuni de popularizare și difuzare a Cărții la sate se încadrează, de această dată, sub semnul activ al etapei de masă a Festivalului național al educației și culturii socialiste Cîntarea României. Așadar, în mod firesc, sărbătoarea Cărții va purta amprenta aniversării marilor evenimente marcate de această primă parte a anului: Centenarul independenței de stat a României și împlinirea a 70 de ani de la răscoală țărănească din 1907. În același timp, chemate să contribuie la transpunerea în viață a prevederilor Programului de măsuri pentru aplicarea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, manifestările prilejuite de această sărbătoare a Cărții își propun să se constituie într-un important element din amplul proces de ridicare continuă a nivelului general de cunoaștere al maselor, de educare socialistă a oamenilor în spiritul Programului Partidului Comunist Român.

Fie că se vor desfășura la Flămânzi, județul Botoșani, locul de unde a ieșit prima scriere a răscoborilor țărănești de acum șaptesprezece ani, fie că vor fi găzduite de o comună precum Poiana Mare, din Dolj, impozantele manifestări ale acestei acțiuni de proporții naționale vor avea același scop și forme asemănătoare de realizare: dezbaterea, în prezența autorilor, a unor lucrări reprezentative social-politice, științifice, tehnice și beletristice; lansarea unor lucrări care apar în această perioadă; prezentarea producției editoriale curente și în perspectivă; recitaluri de poezie patriotică la care și vor da concursul membrii asociațiilor scriitorilor, ai cercurilor și cenaclurilor literare din județe și ai colectivelor de artiști profesioniști și amatori. Și pentru ca dialogul între editor și scriitor să fie o parte și cititorii de la sate, pe de altă parte, să fie cât mai viu și eficient, planurile editoriale vor fi și ele supuse dezbaterilor în vederea unei mai bune cunoașteri a necesarului de carte în toate localitățile țării.

Dacă pentru lucrătorii din rețeaua de difuzare a cărții aceste manifestări vor însemna face din această aflare, la fața locului, cât de exact și eficient s-a desfășurat munca lor din anul 1976, pentru scriitorii, Luna cărții la sate constituie încă o oportunitate de a lua pulsul adevăratei vieți a cărții. Față în față cu cititorii, creatorii de literatură vor avea noi probe de personajele cărților lor pot purta, oricând, aura densă după care pot fi citiți oriunde oamenii acestui pământ. Cititorii, scriitorii, bibliotecarii, activiștii culturali, toți deopotrivă putem face din această manifestare o adevărată sărbătoare a spiritului și a muncii, astfel încât, cifrele tirajelor, numărul bibliotecilor sătești și al librăriilor comunale să capete strălucirea caldă dar fermă a unor borne, ce vor vorbi viitorului despre adevăratele și înaltele cote la care, cu toții, am visat și trudit pentru a ridica necontenit spiritul timpului nostru.

Luceafărul

Blestem pentru ucigașul lui Decabal

„Tiberius Claudius Maximus Viteazus se vine locuind în curtea... quod capite... Decabalus et caput eius peribisset... et Romistora...”

(Fragment din inscripția de pe piatră funerară găsită lângă vechiul Philipp, în Grecia de nord).

Pe unde-ai ars pământul pașii
Lu Alexandru Macedon,
Tu primu-ai fost, ca toți trufaii,
Bătrîn smilbi și lanțaron,
Încă de viu să te-ngrăjești
De marel laude postume
Că tu, chiar și chipodind, tirăști
Un cap prin care moare o lume,
Că-ți scrii pe frunte joscnicia
In osul pietrii de moartini
Cu Pluta să-ți unești vechia
Sub val de singe murmurând,
Sub valul care îți asvirie
Disprețul lui august, regesc,
Scriind cu delfe și cu gite
Păminturi tinere ce crește
La Dunărea lurață-n chipul
Lui Decabal și-ascuns în noi
Cei mulți ca sare și nisipul
Năbriții în vreau război,
Schimbând în mari cetăți Corpații,
In sacre Sarmisegetuze
Ce nu-și mai pling decapitații
Ci ard cu risul lor pe buze,
Și-n timp ce capul lui, temutul,
Pe cerul nostru-i prima slea,
Vărsind o lacrimă pe slutul
Și pe nimicnicia sa,
Doar piatra surdă îți mai spune
Ca de-un blestem ucisă calea,
In cimitirul fără lume,
De marmori albe, la Covala.

Ion Brad

125 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI ION LUCA CARAGIALE

Un clasic modern

Cele mai recente studii despre Caragiale, Caragiale și interpretările teatrului european modern (1974) de I. Constantinovici și Caragiale sau viziunea modernă a literaturii (1976) de Al. Călinescu ating o înaltă înălțime științifică și profesională. Cu toate acestea, lucrările de față ale lui Ion Luca Caragiale sunt încă în discuție și în discuție. Într-un studiu de față al lui Ion Luca Caragiale, în care se discută despre viața și opera sa, se arată că Caragiale este un autor care a trăit în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic, dar care a trăit și în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic. Deși argumentele care se aduc în literatura noastră sunt destul de bune în ceea ce privește viața și opera sa, ele nu reușesc să surprindă în totalitate complexitatea și originalitatea lui Ion Luca Caragiale. Acest lucru este datorat în mare măsură faptului că, în literatura noastră, se vorbește prea puțin despre viața și opera sa în contextul istoric și cultural al epocii sale.

Pe lângă cele mai recente studii despre Caragiale, trebuie să menționăm și lucrările lui Ion Luca Caragiale, care sunt încă în discuție și în discuție. Într-un studiu de față al lui Ion Luca Caragiale, în care se discută despre viața și opera sa, se arată că Caragiale este un autor care a trăit în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic, dar care a trăit și în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic. Deși argumentele care se aduc în literatura noastră sunt destul de bune în ceea ce privește viața și opera sa, ele nu reușesc să surprindă în totalitate complexitatea și originalitatea lui Ion Luca Caragiale. Acest lucru este datorat în mare măsură faptului că, în literatura noastră, se vorbește prea puțin despre viața și opera sa în contextul istoric și cultural al epocii sale.

De așadar cu I. Constantinovici că, em de teatru comedia, Caragiale nu era mulțumit de propria literatură romantică și postromantică și a început să scrie în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic. Într-un studiu de față al lui Ion Luca Caragiale, în care se discută despre viața și opera sa, se arată că Caragiale este un autor care a trăit în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic, dar care a trăit și în epoca lui Ștefan cel Mare și Ștefan cel Mic. Deși argumentele care se aduc în literatura noastră sunt destul de bune în ceea ce privește viața și opera sa, ele nu reușesc să surprindă în totalitate complexitatea și originalitatea lui Ion Luca Caragiale. Acest lucru este datorat în mare măsură faptului că, în literatura noastră, se vorbește prea puțin despre viața și opera sa în contextul istoric și cultural al epocii sale.

Al. Piro

Continuare în pag. 7-a

Misiunea artei

Conceptia estetică a lui Caragiale este realistă, cu vizibilitate înclinată spre clasicism. Scriitorul pledează, în articole și în corespondență, pentru claritate și sobrietate, pentru precizie și claritate, repunând în discuție și diluția verbală, descrierile și digresiunile narative lungi, stilul afectat, pompos retoric. Parodiile sale la adresa poeziei romantice și simboliste, opinile, deloc favorabile, despre teatrul romantic al lui Schiller și Hugo (Citeva păreri ș.a.) se inseriază aceluiași concepții. Tendința spre clasicism este foarte puternică la Caragiale, ea atenuează sensibilitatea și simpatia pentru orientarea fundamentală realistă vădită în structura adincă a creației sale de prozator și dramaturg. Nu la acest aspect însă doresc să mă refer în articolul de față, ci la concepția de ansamblu a lui Caragiale privind menirea operei de artă și a creației.

Că vorba nu e să umplii lumea largă cu o operă, ci o operă strimă și-o umpli cu lumea", îi scria Caragiale, în 1909, lui Mihail Dragomirescu, vind o sublinia o idee care revine frecvent în opiniile despre literatură ale marelui scriitor: legătura creației literare și a creației artistice cu viața, cu epoca în care acesta scrie. Într-o scrisoare din același an, către Vlahuță, destinată publicării și publicării de altfel, tot atunci, în foiletonul ziarului Universul, sub titlul Politică și literatură, Caragiale pleda pentru participarea scriitorului la viața politică și socială. Combătând ideea prietenului său, poetul, că artistul trebuie să rămână departe de vâlmășagul vieții politice care, afirma el, ar fi dăunătoare creației, autorul Scriitorii

Dim. Păcurariu

Continuare în pag. 7-a

În pagina 8-a

Tineretea clasicilor

ION LUCA CARAGIALE

• Articole • eseuri • consemnări de • Pom-piliu Marcea • Șt. Cazimir • Constanțina Brezu • Artur Silvestri

JURNAL DE POET

Meșterul

Poporul român a celebrat în două epoci naționale două prototipuri omenești: Păstorul și Meșterul, unul păstorul naturii, celălalt făcător de istorie. Astăzi, două aceste ideale literare arhane sunt culte, și păstorul și meșterul culturi au loc în vederea unei Patrii. Îngrădirea naturii, rămânerea în firea și ziditoare cere o adâncă viață psihologică și o mare putere de înțelegere și înțelegere a naturii. În civilizațiile milenare este prototipul arhontului cititor care se jertficește pentru turma sa. În istoria poporului nostru, ce păstori vor rămâne: Brâncoveanu, Mihai Viteazul, Horia, Cloșca, alături de mii și sutele de mii de păstori secunozici din popor care, prin jertfa lor, păstrează nemijlocia legătură a omului locului cu firea naturii și cu meșterii un Neagoe, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Matei Basarab, Cantemir, Școala ardeleană și milioanele de oameni din popor, făcători de istorie.

Păstorul este legătura nemijlocită cu firea naturii și, într-o Patrie, existența sa este absolut necesară. Nu trebuie să fie

Continuare în pag. 6-a

Ioan Alexandru

Din plai de Olt

Din plai de Olt s-au născut prin cronici
Viteji ai țării și mindria ei
Cu inimă românească, visând statornic
Ca să-i ducă țării nou tacei.

Din plai de Olt, erau între eroi
Un nou destin, clădit de oameni noi -
Din plai de Olt, stător de Scurănești.

Cel mai de seamă fiu al țării este
Și-a două inimă: Patria - Patria
Ce bat în pieptul lui, muncitor și
Destinul țării ne-nfricat slujindu-l.

Toți simtem o voință, cuprinși în unic gând
In juru-i strinși, că spăta în roși
Spre viitor urcăm, muncind, visând
Constructorii comuniști și patriei.

Din plai de Olt, erau între eroi
Cu inimă un steag cât toată țara
Cuvint de purpură-a sădit în noi
Ca să răsără-n inimă primăvara.

Nicolae Dragoș

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Oțel și cîntec

Călăre pe ger, țarna colindă orașul. E o seară de cristă spart pe alocuri de vază și urzăși cafenii - piramidele de minereu lămurit în foc. Reșița la ora șarjelor. Înțepeni între flăcări, metalul se înmoaie, apoi își scapă albia de foc spre oțelării. E ora la care pe obrazul aspru al orașului, obraz poltuit cu praful coccolatului de mină, sudura se prelinge, apoi se pierde aiudoma unui ued în coasta unei dume. În sfârșit, văd șarja. Mi se spune: „e cea mai scurta din luna asta”. Apoi, oamenii. Taciturni, sau mai degrabă preocupati refuzându-și din capul locului plăcerea de a sta un minut de vorbă. Poleiți din cap până-n picioare cu aceiași praful cazei, topitorii așteaptă explozia flăcărilor. O clipă mai târziu, limba de foc de o indescrisibilă violență înconjură arhitectura metalică a furnalului. Bărbații încep să se agite. Cu un inexplicabil fior de teamă cărburi undeva într-o refractară circumvolantă a creierului, mă apropii. Alături, cineva gâstește o sticlă de apă. A cincea după șapte ore de muncă flăcările se retrag la fel de brusc precum au apărut, nupă pară de foalele unui mitic fierar. Urmează o liniste asurzitoare. Bărbații înalți și tăcuți își trec încet-încet prin fața ochilor. Totul pare un film tăiat la mijloc și dat apoi cu înecătorul.

Călăre pe ger, arșița cuploarelor se cutărește în oameni. Cuploarele torc, torc și macină pe dinlăuntrul felii de paleozoi. Se pregătește o nouă șarja.

Astfel mi s-a părut a fi, în acea seară de neuit, lumea din spatele hănelor cenușii. Cu această imagine și fi rămas și eu și păstrat-o în mine și numai în mine nealterată peste timp dacă, o seară mai târziu, nu m-aș fi întâlnit cu unul din acei oameni memorabili.

„La Ateneul tineretului din Reșița - prima zi din finala pe județ a Festivalului „Cîntarea României” pentru elevii din liceele real-umaniste și de specialitate. Nicolae Cuzmas, prim-topitor la furnalul I și-a scos paltonul și l-a atârnat pe speteza scaunului din față. În sală - copii, elevi, citiva profesori, jurul, în loja cîntătoare deasupra ușii principale. În spatele scenei, în rochii lungi (un „Madrigal” nicidcum mimat), fetele din corul de cameră al Liceului 2 din Reșița. Urcă și-și iau locurile pe podium în amfiteatru. Douăsprezece fete. În dreapta, sus, Violeta Cuzmas, fiica prim-topitorului Nicolae Cuzmas. Cineva s-a așezat în scaunul din față. Nicolae își ia paltonul, căciula și fularul, le împăturăște și le pune pe genunchi, apoi îmi spune șoptit: „Se cîntă Marin Constantin și Palestrina. Mi-a spus fiu-mea. Al să-i auzi”. Primul cor de cameră din Reșița a debutat atunci. „Un debut neașteptat de reușit” -

Pavel Perfil

Continuare în pag. 6-a

ANIVERSĂRI

Întrebarea unei vieți

evocind amintirea lui Ștefan Petica omagiam o promisiune. Puțini scriitorii au lăsat atât de tranc această impresie, instaurată în cititor odată cu primele pagini, fortificată după aceea în ciuda autelor de poezii, proze și articole luate. Ștefan Petica n-a făcut decât să aducă altceva decât să se exerseze, să compună ebauechid din ce în ce mai perfecționate pentru viitoarea mare operă niciodată scrisă. Marea Promisiune nerezalată, în fața căreia ne inclinăm astăzi, nu este nici pe departe un rezultat al analizei noastre ulterioare. Ea se afla înscrisă în destinul poetului, într-un destin asumat conștient. Să precizăm: dacă ar fi păstrat - față de înșuși - stăutul spiritual al poetului romantic, Petica s-ar fi confundat încă de la vârsta de 20 de ani în scrierea unor „opere fundamentale” și și-ar fi liniștit conștiința cu sute de poezii lejere - produse, de altfel, ale unui vizibil talent. Este firească secolului al XIX-lea crudul destin al unui poet romantic dispărut înainte de 30 de ani. Dar scriitorul nostru a refuzat asemenea perspectivă. Deși se știa minat de o boală implacabilă, a respins romantismul și doza de improvizatie impenitentă pe care o presupune perceperea artei sub semn romantic. Petica a înțeles înaintea altora că epoca romantică trecuse și că etapa „ambitioasă” sau „modernistă” a literaturii se clădea sub un nou imperativ: sub imperativul culturii. Pentru România de la finele secolului trecut imperativul se traducea prin schimbarea sensibilității, prin ieșirea din orbitele provinciale. Știindu-se condamnat, Petica a făcut o opțiune - în perspectiva timpului - eroică: a refuzat facilitățile condiției de poet romantic și a adoptat condiția poetului simbolist, saturat de cultură, pe cea a hiperartistului care trăiește la nivelul Europei timpului său. Cultură - iată cheia de pătrundere în universul artei lui Ștefan Petica. Nu mi se pare exagerată afirmația că, pentru a înțelege opera lui Petica, un permanent fondul cultural, un subtext livresc rămâne indispensabil.

Mihai Zamfir

Continuare în pag. 6-a

CENACLUL REVISTEI „LUCEAFĂRUL”

• Lună 31 ianuarie a.e., ora 16.30 va avea loc la Casa scriitorilor din Calea Victoriei 315 a 46-a ședința a Cenacului revistei „Luceafărul” • Vor citi versuri Ioana Crăciun și Mircea Brănița

Scrisoare unui tânăr prieten

Elegie la o carte ignorată

a trecut aproape - ca să nu zic, complet - ignorată în 1975, anul apariției sale, ca și mai târziu, una dintre cele mai interesante și mai substanțiale cărți scrise la noi în ultimul timp: Tragicul, O fenomenologie a limitelor și depășirii, de Gabriel Lăiceanu. Cite cronici, cite recenzii, cite note - oricât de modeste - s-au învrednicit să consemneze această apariție? Nici o revistă literară, sau de cultură generală, nu s-a gândit să ceară unui colaborator obizat citeva rânduri despre această carte. Mărturisesc că, înainte de a vorbi despre conținutul însuși al acestei lucrări excepționale, as vrea să-mi lămuresc, mie însumi, fenomenul straniu al unei asemenea omisiuni.

Ștefan Aug. Doinaș

Continuare în pag. a 7-a

cronica literară

Petru Poantă: „POEZIA LUI GEORGE COȘBUC“

Ion Bălu:
„MARIN PREDĂ“

Un eseu critic de o remarcabilă finețe scrie Petru Poantă despre poezia lui George Coșbuc. Criticul dezvoltă frumos câteva sugestii din ceea ce „excursie la țară, la noi” de care voia să o facă Vladimir Streinu recitând pe George Coșbuc spre a descoperi în opera poetului (fără să-l o, sinteză de spirit românesc) „afiat la vîrstă baladică”. Inceput însă ca o inofensivă „excursiune” în natură prin intermediul poeziei lui Coșbuc eseu lui Vladimir Streinu își neglijează, la un moment dat, în chip spectaculos premisa (procedeu ce trădează și un anumit narcisism critic) lînd forma unei incursiuni în „antî-natură”. În universul cultural și literar al poeziei analizate. Dacă lui Chereș această poezie i-a putut părea o creațiune care „exprimă gândiri, sentimente, pasiuni, exprimă o viață întreagă străină nouă, orășenilor” din contră, criticul Vladimir Streinu nu măia lectură li dă sentimentul unei realități înțelesibile și un plan: „Nouă, azi, scrie criticul, poetul ne apare oarecum diferit. Cu deosebire în chestiunea înțelesului vieții trănești, idiosincrasia, adică deformarea și în sensul înocenței, starea festivă sub care se văzu în neîntrerupt, fericea muncii și a condiției generale trănești sint elemente nu atât straine „nouă orășenilor”, ele se găsește imediat pe lângă modul de a vedea pe țaran și pe călătorul său orășenesc. Cu aceiași ochi priveau cîmpul și arcașii, cu gustul cărora scria Teoretic — și curtea lui August, pe gustul cărora scria Virgil — și saloanele franceze pentru a căror desțărare scria un Delille sau un Percy. Căci perspectiva bucolică se deschide de pe „trotuar” asupra vieții rustice...”. Sî după ce subliniază dominanța epică a viziunii, eterogenității motivelor cu care „cîntărilor din el sî ispitit talentul său poetic ritmic” („Cu George Coșbuc, din acest punct de vedere ne aflăm în vremea profundilor glorioase, după care un Horatius împerechea iambii cu dactilii, dactilii cu trocheii și combriza corambii”).

„Căci perspectiva bucolică se deschide de pe „trotuar” asupra vieții rustice...”. Sî după ce subliniază dominanța epică a viziunii, eterogenității motivelor cu care „cîntărilor din el sî ispitit talentul său poetic ritmic” („Cu George Coșbuc, din acest punct de vedere ne aflăm în vremea profundilor glorioase, după care un Horatius împerechea iambii cu dactilii, dactilii cu trocheii și combriza corambii”).

viața cărților

poezie

Călătoria ritualică

Umbra gol pe drumul sufletelor și nu va ști / nici numele cu care să se cheame / atunci vei vrea poezia / și căzuta mea trecătoare / și singele meu cald care a fost odă / și mișcarea lui urcînd ușor pe sira spinării / ca gîndul căte tine curată”. Cuvintele, imaginile ajung să se ordoneze în virtutea unui principiu al împiedicării formelor discordante ale elementului vital într-o geometrie a spațiilor răcoase, stilizarea sentimentului mergînd pînă la anularea oricărei nuanțe de morbidețe erotice. Nu suferința pasională, fumegîndă a trupului îndrăgostit, ci tînușirea surdizată a trupului astral mișcă sau, mai bine zis, fixează spiritul acestor poeme sterilizate în laboratorul aseptice al transcendenței imobile: „ci lărași sufletul desprins de usor / pe care / uncoeri în nopțile foarte lungi / începem s-o vedem cum apare / ... / și totuși ca în vrea să văd odată un suflet / să-l tin în palmă ca o pasăre și să zic: / e sufletul omului acela care stă lîngă noi sub soare / și din care mă temeam că n-a mai rămas nimic”.

Poetă a unei iubiri care, trăind sub regimul ascezei, își interzice baia de culori purificatoare a seninătății, cartea Henei Mălăncioiu este povestea inițierii într-o iubire spirituală, iar îndrăgostitul se înfîlșecă în lumea umbrelor, destăruată de lumea reală și este complet abolit: „arată-mi-te acum căci într-o zi / mă vei căuta și nu voi mai fi / sufletul meu lepădat de trup ca pruncul înainte de vreme /”.

reportaj

Reportaj în stare „pură“

Transcrierea unui literar român în lumea americană este desigur o tentativă în „pîlule”, punctată de comentarii și observații nu de putine ori așteptînd ochiul unui umorist înținsiv. Ilustrative în acest sens pot fi și titlurile unor astfel de tablete: O raliu prin scrierile lui, Hachei și poliției, Caut niștele de barieră, Pentru un snop de impulsion în plus, Curcukan împănă cu reclame, Păstrează-l, poți cumpăra un hamburger, Vă scriu de pe Uranus, Un tramvai numai speranță, Înapel, pe ușa copilăriei, Zidărușul Cary, Păria și lasul dv. etc. Aspectele abordate sînt din cele mai variate tinzînd spre o imagine de ansamblu cît mai completă, cît mai reprezentativă, de viața economică și politică la hachei, de la viața universitară la poluare și droguri, de la balet la viața intimă a străzilor și magazinelor, de la portretele unor senatori și oameni politici la cele de fermier și simpli muncitori, de la șomaj la timpul liber și distracții, de la șomeriile autofecunde ale marilor orașe, la înținderea pustie încă a preeriei, de

critica

Un dialog al artelor poetice

renunțînd la distincția operată de E.R. Curtius între teoria despre poezie și teoria despre poezie în general, pentru secolul nostru Nicolae Balotă prezintă în ultimul său volum o extrem de utilă imagine a poeziei românești postsimbolice dintr-o triplă perspectivă. Sînt sondate mai întîi concepțiile despre poezie lucide și speculative ale poezilor (de la Tudor Arghezi la Radu Stancu). În calitate lor de artiști poetici și de „apologie pro arte sua”, de lucrări acromatice amănunțite Poeticii lui Aristotel neoprite în lîngă răspîndiri în marele public (note, jurnal, etc.) sau, dimpotrivă, destinate acestuia.

Nicolae Ciobanu

viața cărților

poezie

Călătoria ritualică

Umbra gol pe drumul sufletelor și nu va ști / nici numele cu care să se cheame / atunci vei vrea poezia / și căzuta mea trecătoare / și singele meu cald care a fost odă / și mișcarea lui urcînd ușor pe sira spinării / ca gîndul căte tine curată”. Cuvintele, imaginile ajung să se ordoneze în virtutea unui principiu al împiedicării formelor discordante ale elementului vital într-o geometrie a spațiilor răcoase, stilizarea sentimentului mergînd pînă la anularea oricărei nuanțe de morbidețe erotice. Nu suferința pasională, fumegîndă a trupului îndrăgostit, ci tînușirea surdizată a trupului astral mișcă sau, mai bine zis, fixează spiritul acestor poeme sterilizate în laboratorul aseptice al transcendenței imobile: „ci lărași sufletul desprins de usor / pe care / uncoeri în nopțile foarte lungi / începem s-o vedem cum apare / ... / și totuși ca în vrea să văd odată un suflet / să-l tin în palmă ca o pasăre și să zic: / e sufletul omului acela care stă lîngă noi sub soare / și din care mă temeam că n-a mai rămas nimic”.

Poetă a unei iubiri care, trăind sub regimul ascezei, își interzice baia de culori purificatoare a seninătății, cartea Henei Mălăncioiu este povestea inițierii într-o iubire spirituală, iar îndrăgostitul se înfîlșecă în lumea umbrelor, destăruată de lumea reală și este complet abolit: „arată-mi-te acum căci într-o zi / mă vei căuta și nu voi mai fi / sufletul meu lepădat de trup ca pruncul înainte de vreme /”.

reportaj

Reportaj în stare „pură“

Transcrierea unui literar român în lumea americană este desigur o tentativă în „pîlule”, punctată de comentarii și observații nu de putine ori așteptînd ochiul unui umorist înținsiv. Ilustrative în acest sens pot fi și titlurile unor astfel de tablete: O raliu prin scrierile lui, Hachei și poliției, Caut niștele de barieră, Pentru un snop de impulsion în plus, Curcukan împănă cu reclame, Păstrează-l, poți cumpăra un hamburger, Vă scriu de pe Uranus, Un tramvai numai speranță, Înapel, pe ușa copilăriei, Zidărușul Cary, Păria și lasul dv. etc. Aspectele abordate sînt din cele mai variate tinzînd spre o imagine de ansamblu cît mai completă, cît mai reprezentativă, de viața economică și politică la hachei, de la viața universitară la poluare și droguri, de la balet la viața intimă a străzilor și magazinelor, de la portretele unor senatori și oameni politici la cele de fermier și simpli muncitori, de la șomaj la timpul liber și distracții, de la șomeriile autofecunde ale marilor orașe, la înținderea pustie încă a preeriei, de

critica

Un dialog al artelor poetice

renunțînd la distincția operată de E.R. Curtius între teoria despre poezie și teoria despre poezie în general, pentru secolul nostru Nicolae Balotă prezintă în ultimul său volum o extrem de utilă imagine a poeziei românești postsimbolice dintr-o triplă perspectivă. Sînt sondate mai întîi concepțiile despre poezie lucide și speculative ale poezilor (de la Tudor Arghezi la Radu Stancu). În calitate lor de artiști poetici și de „apologie pro arte sua”, de lucrări acromatice amănunțite Poeticii lui Aristotel neoprite în lîngă răspîndiri în marele public (note, jurnal, etc.) sau, dimpotrivă, destinate acestuia.

Nicolae Ciobanu

prezențe

„LA TRECUTUL MARE MARE VIITOR” — Sebălie „Scînteie literară” și ale revistei „Luceafărul” —

„Cea de-a cincea manifestare din suita de evocări literare „La trecut-ul mare, mare viitor” — organizată de starul „Scînteie literară” și revistei „Luceafărul” — a fost dedicată lui Ștefan, la Atena, în onoarea celebrării actualului istoric al Unitii și conștințării Independenței de stat a României. Spectacolul a avut, desigur, ca punct de înaltă trăire poetică momentul în care intrarea „Luceafărul” în Căminul „Ștefan cel Mare” a fost însoțită de cântecul „Ștefan cel Mare”, de către actorii Emilian Petru și George Paul Avram au recitat în limba lui Ștefan cel Mare, Petru și Nicolae Dragă, Dădăria Crăsanu, Mircea Dăscăluș, Mircea Florin Sandru au citit versurile din „Scînteie literară” și „Luceafărul”, Coru „Prezentul” și Ansamblul C.T.C. „Prezentul” piese de valoare din patrimoniul cultural revoluționar și patriotice. Muzica însoțită a avut în Adrian Antonescu, Mihail Moș, Zoltan Alecu, Mircea Florin, Bogdan Popescu și Constantin Moș, interpret de o deosebită originalitate. Alături de acești „românești” au cântat și artiștii George Ghilău, Gh. Laurențiu (elevii ai liceului „Dr. Petru Groza”), și Alex. Ivanov, formă vocal-instrumentală „Iris” (Ion Olteanu, Emil Lechințeanu, Ion Dumitrescu) a susținut, în încheierea manifestării, un program autentic, plăcut și cu caracteristici de un număr public.

Academia R.S.R., Academia de Științe Sociale și Politice și Uniunea scriitorilor patronază o sesiune științifică consacrată lui I.L. Caragiale, de la a cărui avânt se împlinește în anul acesta manifestare, care va avea loc luni și luni a.c., ora 8 în sala Academiei R.S.R., vor prezenta comunicări: acad. Theodor Burghiele, președintele Academiei R.S.R., acad. Ștefan Cioculescu (Portretul lui I.L. Caragiale), acad. Barbu membru corespondent al Academiei (Receptarea operii lui I.L. Caragiale), Mihail Vornicu, cercetător științific (Receptarea operei lui I.L. Caragiale), prof. George I. Ionescu, membru corespondent al Academiei (Istoria lui I.L. Caragiale și a personajelor sale), prof. Ștefan Ionescu (Activitatea științifică și formația lui Caragiale), Ștefan Fărcăș (Prezența lui I.L. Caragiale în literatura maghiară), Matei Socor, membru corespondent al Academiei (Un liber de epistolă scris de I.L. Caragiale), Francisc Pantil, grafician (Ilustrația și opera lui I.L. Caragiale).

Comitetul de Științe și Educație socialistă Prahova și Centrul de îndrumare a creației populare și a micilor artiști de masă au editat în orașul Căminul „ȘTEFAN ROMÂNIEI”. Publicația poartă la dispoziția colectivului artistic din județ, în scopul dezvoltării Festivalului național al educației politice și culturale literare: poezii, scenete, montaje literare.

Mihail Kogălniceanu: Serii literare.

cartea de debut

concursul de debut al editurii „Eminescu”

Orion

O poetă și un prozator

Mihail Kogălniceanu: Serii literare.

cenaclul revistei «luceafărul»

A XXXIX-A ȘEDINȚĂ

Lucia Negoită

Femeie pieptănindu-și părul

„Șterg luciul oglinzii, în urmă
cele ce-au fost se adună în stol...”
beau cu al șaselea simț
nădăruindu-și urezile
apă nefructuă, nu pot să o înghit,
un câștig uriaș
cu faurii de vreme uitate,
scândalele apoi
de zeii crudi cu țorpe
amură e părul

se rupe din el voca pruncului
se înalță incendiul de pădăie
în lebra înmulțirii
adormea pe varul plaiilor stins,
amură e părul
ține primăvara pe-o parte
toamna în cealaltă,
când vultur cu gîtlejul
incalzind mlaștina lunii,
când pînă cu mersul greci
și penet calorat.

Transfer

credeam, am crezut, încă mai cred
în vapoarele acestor
din pînă de purpură ce m-au acoperit
intinse pe sloaca subțire

ele îmi aduc din cîmpie flori uscate
umilele cu simții înghețați
ce le fac să rămîină
monezi pentru plămăda zgurei în flocădă,

credeam, încă mai cred
că pot ciștiga un război
cu o pereche de minji
muindu-și coama în aburul fugii
peste colină,

șuvalul auzului primul adormea
se infiga în speteaza balanței
coborî în adînc
se ridică apoi, la aerul pașilor
magnetizat de aglonda apei
fie-mi liniștea plină

aș vrea împăcarea
femeilor cu cafele asurzitoare
și mersul moale pe foaja întreagă
ele pun strugurii în lăzi, sicrie cu aer
îl despart de viață
n-am cum să le-opresc,

mă ustură rînilor strugurilor, lată
pistruile se întind leroace pe obraz
pling în pumni cum mi-ar fi rășine
de prea multă iubire.

Un plaur îmbălsămat

nu mai au loc maldărele de castane în
rafturile vechi
ele alunecă pe clopotul zgornos al fantei
găria auzului risipase aerul din saline
gîlile trenuri sentimentale impușcate de zbor,

lovesc fereastra pînă strîvesc în mîșcarea
pleoapa
via în ziduri urcă țesutul subțire, zămisii
vinul doare
seara vază-n eforă bruma strugurilor
de feciorie

ține peretele cald rămas în picioare,
un plaur îmbălsămat se nmulțește pe apă
de tină trup sortii în visul ploios să mă poarte
de parcă miasma în brestie s-ar preschimba
adorm fără să cînt, nu se cîntă la moarte.

debutul ședinței l-au constituit lecturile
lui Ion Scrobote și Dinu Constantin,
ambii începători, primul scriind o poezie
„palidă și desuetă”, iar al doilea una care
„nu corespunde cu ceea ce îndobîzise se
înțelege prin poezie”, după cum i-a ca-
racterizat Dan Cristea.

În așteptarea membrilor cenaclului „Columna”
din Tg. Jiu, poezii Nicolae Drăgoș a invitat să ci-
tească pe cîțiva dintre obișnuiții participanți ai
cenaclului nostru Florin Grigoriu, vorbitor asiduu,
a citit câteva poezii, Dorin Tudoran i-a caracterizat
ca pe un „poet corect, care știe să facă versuri de
toate genurile, în mod onorabil, dar necurajă-
tor”, iar Artur Silvestri ca pe un „amator de poezie
cu o înțelegere artistică stăvilită în sentimente și
destul de mestegugărească”. Valter Hristescu a con-
statat, ca poet, o surpriză, cel puțin pentru Dorin
Tudoran. Doamna Uricariu a caracterizat versurile lui
Valter Hristescu drept „pregnante și impresionabile,
deși autorul nu are capacitatea de a da coerență
nici măcar unui singur poem”. Artur Silvestri a
spus că autorul „a depășit stadiul amatorismului
pur, făcînd un supracrealism furios, de ordin vizi-
onar”, citînd o singură poezie scurta, pe cea intitulată
Pirostolem.

Revelația primei părți a ședinței a constituit-o
Aurel Dumitrescu, un „suv lungan” (citat din Ni-
chia Stănescu) de 21 de ani, care a găsit printre
„navlitate debordantă” (Doamna Uricariu), fiind în
aceiași timp o apariție „promițătoare” și un „poet
adevărat”, pentru Artur Silvestri, „un poet care
are un suflet mare” conform credinței estetice a lui
Nesău Vulețescu. Dorin Tudoran a remarcat faptul
că, făcînd o „poezie navă” (expresie propusă
în ședința de Doamna Uricariu), „Aurel Dumitrescu,
surpriza plăcută a serii, se află în situația cea mai
dificilă întrucît el a impresionat așa cum cade

ADRIAN FRĂȚILĂ

Scrisoare tinerei generații

Pămîntul, prieteni, nu e un pîcior
împodobit de lungă sărbătoare
Nici viața nu-i o blîndă vinătoare
Să-ți vină-n brațe dulcele vinat

Pămîntul, prieteni, nu-l un cold regret
Cu o coroonă pentru fiecare
Crude zăpezi și umbra de popoare
La temelie lui s-au adunat

Aș vrea să spun că nu-l un rol pictor
Într-o divină formă și culoare
Cîlăbîrit clacalilor prin care
Își alină drumul drept cel mai bărbat

Se-nșiră unul într-unul lei ciudat
Prin picile mai înclinînd cădere
Și-mpart sub zdrăneț semnul de rigoare
Al biclului pe vecurii înodat

Negujtării de pe-te-au aruncat
Orașele sub droguși și ninsoare
Cînd o lupă pentru un drept mai mare
Însemnă plumbul unui grav păcat

Fete subțiri pe mări s-au perindat
S-aduce colonii la cîngătoare
Sau acordind prietenii omare
Pe fiigănel unii fels tratat

Noi prin Istoriu nu am nevgiut
Cîrpin de stemă Indii sau Canare
Nu sîntem neam de pășori călătoare
Să vînturăm planeta-n lung și-n lat

Vedeți, prieteni, noi nu am cărat
Aurul greu al lumii-n buzunore
Ne-am șters cu cîntec fruntea de sudoare
La capătul ogonului din sat

Nu scoatem Miarța la mezat
Atrăgi de străluciri omăgitoare
Cercul ar fi prelungă renunțare
În lacrimile noastre suspendat

Cine, nebun, de-oai să-o depărtat
Adulmecind prin alte părți o stare
A dat peste nisipuri mîșcătoare
La marginea unui tărîm uscat

Prieteni, munca nu e bal mascat
Risipă de confetii și pabore
Nu, viața nu-i o blîndă vinătoare
Să-ți vină-n brațe dulcele vinat

prima răpadă” Tatiana Luceandra i-a definit ca pe
un „hipersensibil”, iar Mihai Coman a precizat
că „navlitate este, rezultatul ultim al culturii, iar
poetul în cauză e la un început de evoluție”. Cri-
stea a caracterizat Dumitrescu „rîmne în memoria particu-
larilor la cenaclu amintire deosebit de pregnantă”.
Poezia „Frățele meu” și cele două proze, relevă
un talent autentic.

Marina Devescu, prin cele două proze citite
— „Lumina” și „Pămîntul” — a recunoscut vocația pe care o are.
Caracterizînd-o, Dorin Tudoran a arătat că există
la ea „o inadecvare între genul de sensibilitate pe

care o are, specific secolului al XIX-lea, și proble-
mele asupra cărora aceasta se aplică, specific se-
colului nostru”.

ARTUR ANTONIE, membru al cenaclului din Tg. Jiu, a că-
ror prezență în cenaclu nostru s-a datorat invita-
ției poeziei Nicolae Drăgoș, unul din conducă-
torii cenaclului „Columna”, au citit, primul doi, poe-
zie. În al treilea rând: lectura lor a strîmă mîia
înscrisurii în rîndurile membrilor cenaclului nostru.
Din Frățilă a vorbit despre Mersul lui Aurel An-
tonie în termeni pozitivi, spunînd că „face un
gen de proză fantastică în rigurile cămăii știe să

o cîmpie întinșă de la marginea deșertului.
Munți albaștri dinapre miază-noaptea furnizau
patra, iar marmura colorată se făcea din pro-
vinciile din sud. În primele zile mozaicarii erau
sclavi să-i aducă materialele în mijlocul cîmpiei
și apoi, într-o noapte, începu lucrul. Dimineața
cînd sclavii aduseră corăurile cu pietre colorate,
îi găsar lucrînd și mîncarea neatînată. A doua
zi, la fel, în fiecare dimineață îl găseau postat
într-un alt punct de lucru al mozaicului. Se
răspîndi vestea că mozaicarii nu doarme nici-
odată. Mozaicul se întindea în cîmpie după un
plan ciudat lînsînd uneori locuri goale, ca niște
ochiuri de iarbă în suprafața de piatră.

Cînd Imperatorul veni să vadă lucrarea, mo-
zaicul depășise marginea cîmpiei și începuse să
acopere deșertul. Era peste puterile unui om să
construiască o suprafață atât de mare de mozaic
oricît ajutoare ar fi avut. Imperatorul merse
cînd era pe suprafața mozaicului pînă ce dădu
de tîrîtură lucrului. Liniile colorate se fuzăură și
se întreprinsu pe suprafața imensă ocolind pe-
trele de culoare închisă. Fără a coborî de pe
cal, Imperatorul întrebă dacă acest mozaic o
să-l reprezinte pe el, întrucît nu deslusele nici-
măcar să semene cu un chip de om. Mozaic-
arii, care nu lăsară lucrul, îi explică că ceea ce
putea el cuprinde cu privirea în cîmpia aceea,
nu reprezintă decît unul dintre zîmții de la
un pîntin. Imperatorul răsmîși mozaicul copleșit.
La cîteva zile, Imperatorul primi vizita vis-
tîrîntului, care îl anunță că noul mozaic rîscă
să înghită toate pîntîrurile Imperiului. Se hotărî
rîscă să amozicizeze toată populația.

Dacă două luni, cînd toți sclavii Imperiului
lucrau sub ordinea tîrîntului mozaicilor, deșertul
dispăruse sub platoasa de piatră și mozaicul ame-
ninta să atingă granita cu poporul Nuberilor.
Mozaicul avea nevoie de spațiu și Imperatorul
de aur așa că războiul izbucni. După Nuberi,
căzută pradă mozaicului mînoasele cîmpii din
Tara lui Burus. Cam în această perioadă se pier-
de legătura cu mozaicarii, care nu mai era de
găsit pe suprafața imensă de cuprins a mozaic-
ului. Totuși se părea că acesta continuă să lu-
creze la vîntura din margini, întrucît mozaicul
creștea mereu. Începu să circule zvonul că mo-
zaicarii ar crește singuri și că mozaicarii ar fi
fost înghițiți de piatră deșertului.

Vastele rîmte pe care altă dată creștea grul,
disapăruseră acoperite de piatră. Foamea înce-
pu să se facă simțită și în Imperiu izbucniră
primele răscoală. Constrîns de situația creată,
Imperatorul hotărî încetarea lucrărilor la mo-
zaic. Dar era prea tîrziu. Tîrîntul mozaic nu
era de găsit și fizicul creștea neîntrerupt.
Războaiele purtate undeva la granitele Im-
periului, își pierdură sensul atunci cînd
mozaicul învadă cîmpurile de bătăie. Învinși și
învăgînați dispăruseră înghițiți de această imagi-
ne de piatră a unui ogolul nemăsurat.

Începu un exod spre marginea mozaicului, dar
acesta creștea mai repede decît puteau merge om-
enii care plecară de foame pe suprafața stră-
lucitoare. Cadavrele erau absorbite în piatră și
doar oasele se întezau cu strălucirea lor albă
în arăbescurile deșertului. Munți și ape dispa-
rău acoperite de piatră. Pămîntul întreg se su-
foca sub platoasa multicoloră a mozaicului.

Cînd întreaga planetă sucombă sub platoasa de
piatră, Imperatorul rămase singurul supraviețuitor.
Atunci auu posibilitatea să vadă mozaicul în
imensa lui desfășurare. Gigantul mozaic, care
închisese planeta, îl reprezenta pe Imperator
ghemuit, plîngînd.

„Po! Ochiul tîrîntului strălucise intens,
Construcția mozaicului începu a doua zi pe

și se salveze prin revendicarea unui
anume orizont tematic de actualitate.
Este de neînțeles cum cineva își
mai poate imagina că simplul enunț al
unei teme poate stîrni emoție în privi-
tor. Cum s-ar putea țara, de pildă, în-
cerca să se prezente un deșertuș de
pînă cu două zone de enclavă pe o
imagie simbol a răscolii de la 1907.
Să fim bine înțeleși: nu avem
obiectul de principiu împotriva prac-
ticării nonfigurativului, dar în-
telegem ce el și nu fie văduvit de orice
sens. Despre o anume formă a
Brăncuși nu a spus niciodată că rep-
rezintă curăbia sau chiar o lui Columb.
A intitulat-o Fațerea lumii, ceea ce,
pe de altă parte, era foarte sugestiv.
De lecția aceasta ar trebui să-și aducă
aminte unii autori de titluri din ta-
bliouri!

La ce ne privește găsim exagerate
lecele nediferențiate aduse Salonul
municipal în unele articole. Plutește
în unele articole, un anume miros
de tîmie ori de cite ori se de-
chide o expoziție de anvergură. Luată
de valul dorinței de a cita cu zel tot
ce este foarte reusit, promițător, pa-
sabil, uneori uităm că mai există me-
diocritate, lipsă de talent, impostură.

Cît despre sculptura acestui Salon,
cu rare excepții, ni s-a părut modestă
și ca idei și ca execuție tehnică. Au
lipsit de altfel unele nume marcante
(Apostu, Maitec).

Oricîte pagini sau volume ai scrie,
tot trebuie să alegi între toate umirile
și neocupîrile pe care oratoriul
„Matthaus passion” — de curînd la
Euarmonia — poate cea mai nesfîrșită
capodoperă a muzicii și la ascultă.
Multimea densitatei ideilor și suger-
țiilor ce te traversează în cele trei ore
de audție fac imposibilă întreprinderea
marginilor. În cantitatea de calitate
artistică ce o revărsă partitura trebuie
să te prinzi de un fir, chiar subțire,
cîd care să străbăți prin valurile de
frumusețe ascultate asupra-ți de alt
de puțin zgîrcit într-un geniu Bach și
să nu te îneci într-o mîță umire.

Poate aștia fertilitate ideală se da-
torește modulul în care Bach te face
să înțelegi din primele note amploarea
exceptională a capodoperei. Uvertura
primului cor are înscrisă în fiecare in-
terval intensitatea geniului, simți imed-
ediat, în afara oricărei preconcepții, că-
cătura pasului gigantic. Oratoriul albe-
de în rîndul monumentelor muzicale
nu prin cite o idee formidabilă, ci
prin orice interesată melodică, prin
oricare din înălțările armonice, prin
de frumos, savant, stereotipic.

Claude Lăvi-Strauss scoțea cultura
și societatea, pornind de la orînduirea
primitive, ca două răspunsuri comple-
mentare date perisabilității. La Bach,
cantația este cultura, și zice hipercultura,
întel impactul autenticității gestuale asupra
fiecărei fraze sau conduct armonice. A-
ceastă exacerbare a manevrei compo-
nitive a făcut ca oratoriul să fie ca-
lalogat ca teatral, dar Bach și-a luat
și în precuțiile necesare și sentențial
parcă, nici un personaj nu se adre-
sează și nu răspunde direct altuia
numai prin intermediul povestitorului,
compozitorul accentuînd astfel că, în
ciuda rolurilor fixe și evidente, ne

afirm în genul eplă și nu dramatic
(acești lucru s-a menționat și despre
dramaturgia wagneriană — Th. W.
Adorno).

Priza partiturii se argumentează în-
tr-o sumă de procedee mai locale sau
mai generale. (Compozitorul Dieter
Schnebel observa pedala din primul cor
și senzația corespondentă de glaucomă).
Trecînd peste rezoluțiile umitor
inventive ale fiecărui moment, ceea ce
dă tragismul dar și echilibrul partiturii
este economia muzicală virtuoză. Fol-
loșirea infinită a aceluiași cadență, a
aceluiași tip de declamație, a întoră-
turilor odinbitor previzibile și totuși
niciodată suficiente, generează trăsă-
tura cea mai captivantă a opus-ului,
(ale cărei conștințe ideatice nu pot fi
elucidate altă de lesne, dar consecin-
țele sînt milioane de ascultători) —
circulațiile, mobilitatea sferică a de-
mersurilor muzicale.

Între alții țîni și interpretăți care
și-au măsurat forțele cu rezultata
partitură a rămas loc pentru a elogi
și această versiune propusă de diri-
jorul Mircea Cristescu, evidențiat prin
necutare și înțelegere a esențelor. În
ordinea volumului de efort și talent
celui care se remarcă Valentin Teodorescu,
un recitativ de altă cultură
și intenție declamatorie și Nicolae Li-
careț, revenind în difișia sarcină,
a asigurării basului cifrat, la clavecin.
Si celelalte partituri vocale au găsit în
Emilia Petrescu, Martha Kessler,
George Crăsnaru și Nicolae Constantinescu
acea garitură omogenă de in-
terpreți, răspunzînd solicitărilor în
acord cu exigențele textului.

Costin Cazaban

și insera”. Dintre poezi i-a preferat pe Artur Bădița
care are „o siguranță internă, e mai deschis și ne-
complex, cu o metaforă proaspătă și cu unele
noi, netoate, cu toate că încă e dispersat și nefixat
într-un univers tematic”. Despre Adrian Frățilă —
„un caz foarte interesant” — același a spus că în
ciuda „științei efective de a verifica, nu-și suspen-
tează propriile înclinații care-l vin din atracția rîmel
și a ritmului”. Despre același poet, Dorin Tudoran
a spus că „deși e un poet evident talentat, cu șanse
previzibile, se găsește în situația îngrijorătoare de-a-
zi, marcat de influența masivă a lui Adrian Păunescu,
cu care el căruși patență va trebui să scape”. Dan
Cristea a precizat că deși este vorba de ecouri din
Adrian Păunescu și din Mircea Dinescu, în poezia
lui Adrian Frățilă se observă „fluvență verbală”, for-
ta în imaginație, puterea de asociere și o stare de
spirit salutară, coerentă, această poezie fiind lipsită
de incongruența apăsătoare a modelului”. Despre
Artur Bădița, același critic a spus că este „un poet
excitant impresionant, cu multă finețe de spirit,
cultură poetică, știință a construcției, avînd ver-
suri sintagme care strălucesc în montura poezilor”.
Proza lui Aurel Antonie a satisfăcut și prezențele
altor vorbitori ca Dorin Tudoran („proză care vine
din stil”, Ion Stratan („emoționantă tocmai pentru
că lese din rigore genului”) și Mihai Coman („un
fantastic foarte rațional, amintindu-l pe Borges”).
Remarcînd nivelul discutiilor, determinat de va-
loarea crescîndă a textelor citite, în încheiere, poetul
Nicolae Drăgoș a exprimat încă o dată dorința
revistei „Luceafărul” de a-și îndepărta răspunderile
cei revin, invitînd să citească în cenaclu și poezii
cînd cele mai bune texte pe care le oferă autorii
din întreaga țară.

Croniciar

ARTUR BĂDIȚA

Poeme

De trei ori în trei dimineți
ochii tăi lovesc pămîntul ca un vol,
de trei ori trei corăbii
nu se cîntesc și nu se întunecă.

Deasupra-i mult caprifol cu florile nea —
nimic n-ai și pat mai grav decît norii,
nimic nu s-a destrămat ca pasul vîlciilor
în pîrîl tîu despletit peste umbrite dîmbrăvil.

Fie liniște; alina purpură strîngi între buze
înclî și și-or putea spuna otoc —
la tîna strig: fulger, joc, amărîd,
la tîna strig ca la metaforă.

Ți-o aduce lălele din Corcoț
cu duhul zăpezii-n petole,
Ți-o aduce scoici din lemn tatouat
de pa stîncile șterpe din nord.

Dacă țineți aceste dispor,
rîmne cenușă —
de trei ori trei dimineți
ochii tăi lovesc pămîntul ca un vol.

So vezi și să spul totul despre vînt
la care o arzător să fie liber;
să rîmni osemeni omizii uitat pe cîmpul,
cu sîmții și țoți ai tăi de acasă, întreg;

Să dorești ceva și în așteptare să vezi și să
cum lumea se îngroapă în limpezii zăpezi;
să gusti plînea; să te înalți; să crezi în ea,
în iarba pură cînd o strîvești între dinți;

Să gîndești: oamenii se înțelege după
anotimpuri —
șiruri pralungi;
încep o convorbire care n-ajunge la noi;
drumul lor la fabelei și drumul lor spre casă
înceamnă o stare, o piine;

Să gîndești: omul e un poem.

Se presupune a fi o toamnă lărdă cam și
săibăticluni

în mișcările lui ale apei
și-ale însoțitorilor ei călători,
și-ale oșezii inimă pe fața marelui astrolog
și-ale un flagel de întîni
cînd trecătorii par ca visale
pe limpezile ei coarde.
Sintaxă o mișcării, omul devine liber
cu un miros de rășini pe pămînt.

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

29

radio

Memoria pietrei

Realizatorii emisiunii „Meridian-club” au avut o excelentă idee: evoluarea războiului de independență printr-un ciclu ce pornește de la monu-
mentele în piatră și bronz ridicate în
memoria faptelor de vitejie săvîrșite
de ostașii români în dreapta și nobila
lor luptă de la 1877. Frumose, patri-
sticești inițiative i s-a adăugat și în-
geniozitate pentru că fiecare evocare
este urmată de cîteva întrebări, în-
trebări la care sînt invitați să răspundă
toți cei care urmăresc emisiunea.

Cîntîndu-și eroii, un popor își
cîntăscă istoria, se cîntăscă de sine.
Și cine are, călător de aici sau de
altă parte, nu a fost uimit de multimea
de monumente semnate de-a lungul
unor vîrmi vitrege pentru poporul ro-
mân? Încrustate în piatră, fantele
rămîn aduceri-amînte „a acelor tim-
puri eroice” care — așa cum sună
Băilescu — „să desțiepe în noi simi-
mentul datorinței ce avem d-a pătra
și d-a mări pentru viitorime” această
prețioasă moștenire.

Constantin Stan

plastică

Prețizări necesare

Faptul că Salonul municipal a reflec-
tat în linii mari realitatea din atelierele
multor pictori, este, cum arătam în
numărul trecut, cit se poate de pozitiv.
Trebuie să facem însă precizarea că în
general, și lucrul este știut, nivelul unui
manifestări expoziționale trebuie con-
siderat în ansamblul său, țînd cont de
evident, alt de ponderea numerică a
lucrărilor de bună factură artistică cit
și a celor ce indică realizari revelatoare
pentru direcția fertiță în care evoluă-
ză arta unor artiști de talent recunoș-
cut. Nu este de ignorat însă nici un alt
aspect, acela legat de eventuala re-
cursă a unor formule depășite, a unor
modalități de exprimare desuete, a
altora de o vizibilitate artificialitate,
dublate în multe cazuri de o evidență
lipsă de talent. În asemenea cazuri cri-
tica și edată cu ea jurile, nu se poate
exprima decît după ce s-a eliberat pu-
țin de graba ce nu permite a sesiza
disimularea. Căci în cele mai multe
cazuri rătăc se salvează prin drapa-
rea operii în haine ce par a-i fi pe
măsură. Practicantul formulei depășite
va fi, spre exemplu, prezent la mai
toate manifestările cu naturi moarte.

În pictura cărora, cu timpul, s-a specia-
lizat; modalitatea de exprimare des-
uete se maschează foarte bine prin in-
troducerea unui instrument mecanic,
de regulă tractor, într-un cîmp de cu-
loare cenugie; artificialitatea se evită,
de pildă, prin intensificarea culorilor
fundamentale unor convenționale pe-
saje industriale. În unele din ca-
zuri, să o spunem fără oculari, lipsa
de forță de exprimare, de prospețime
în rezolvarea plastică a temei încearcă

Grigore Arbore

muzică

Monumentul

afirm în genul eplă și nu dramatic
(acești lucru s-a menționat și despre
dramaturgia wagneriană — Th. W.
Adorno).

Costin Cazaban

radio

Memoria pietrei

Realizatorii emisiunii „Meridian-club” au avut o excelentă idee: evoluarea războiului de independență printr-un ciclu ce pornește de la monu-
mentele în piatră și bronz ridicate în
memoria faptelor de vitejie săvîrșite
de ostașii români în dreapta și nobila
lor luptă de la 1877. Frumose, patri-
sticești inițiative i s-a adăugat și în-
geniozitate pentru că fiecare evocare
este urmată de cîteva întrebări, în-
trebări la care sînt invitați să răspundă
toți cei care urmăresc emisiunea.

Constantin Stan

plastică

Prețizări necesare

Faptul că Salonul municipal a reflec-
tat în linii mari realitatea din atelierele
multor pictori, este, cum arătam în
numărul trecut, cit se poate de pozitiv.
Trebuie să facem însă precizarea că în
general, și lucrul este știut, nivelul unui
manifestări expoziționale trebuie con-
siderat în ansamblul său, țînd cont de
evident, alt de ponderea numerică a
lucrărilor de bună factură artistică cit
și a celor ce indică realizari revelatoare
pentru direcția fertiță în care evoluă-
ză arta unor artiști de talent recunoș-
cut. Nu este de ignorat însă nici un alt
aspect, acela legat de eventuala re-
cursă a unor formule depășite, a unor
modalități de exprimare desuete, a
altora de o vizibilitate artificialitate,
dublate în multe cazuri de o evidență
lipsă de talent. În asemenea cazuri cri-
tica și edată cu ea jurile, nu se poate
exprima decît după ce s-a eliberat pu-
țin de graba ce nu permite a sesiza
disimularea. Căci în cele mai multe
cazuri rătăc se salvează prin drapa-
rea operii în haine ce par a-i fi pe
măsură. Practicantul formulei depășite
va fi, spre exemplu, prezent la mai
toate manifestările cu naturi moarte.

Grigore Arbore

muzică

Monumentul

afirm în genul eplă și nu dramatic
(acești lucru s-a menționat și despre
dramaturgia wagneriană — Th. W.
Adorno).

Costin Cazaban

Ion Luca Caragiale

Conștiința socială și spiritul creației

pentru mulți contemporani imaginea scriitorului era cea a unui indiferent sau raportul idealului social...

Lumi și esențe

Arta lui Caragiale a strălucit de o mare măiestrie de relief în domeniul literar, economic, etic, ori pur artistic...

Artur Silvestri

Aspecte ale construcției dramatice în comedii

tehnica dramatică a autorului Scrierilor pierdute — iată, dacă trecem cu vederea...

zării ei atestă asimilarea lecției lui Scribe (din opera căruia Caragiale traduse, în 1878, La camaraderie)...

„O scrisoare pierdută” la teatrul din Timpeș...

lună — prin volescuzele miscării evocase, deosebit de special închinat...

În imagini și dincolo de ele

Capitala Republicii Democrate Germane — BERLIN. În care a și murit...

Alel scrie și realizării „1907”, din primăvară până în toamnă...

Dacă faptele de mai sus sînt probante prin ele însele, rămîne de demonstrat în ce măsură celelalte scrieri...

Pompiliu Marcea

De altfel, omnia sunt auctori „teatrului” și fantasmă, visătoare, iubeste mistificații, artificii, surprizele, „lucrătura”, trăsătură, într-un cuvânt...

vințului lui Tudor Vianu: „Cînd se vor produce războaiele din 1907, revoluția din adunare a țării adevărate...

Constanțina Brezu

Șt. Cazimir

„Două excepții notabile: Anton Holban, Cîteva reflexii în preajma „Scrierilor pierdute”...

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

COLEGIUL DE REDACȚIE Redactor șef: Nicolae Dragoș Ioan Alexandru, Teodor Băci (secretar responsabil de redacție), Geo Dumitrescu, Rodu Enoche, Alexandru Popilian, Adrian Păunescu, Marin Preda, Mihail Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDACȚIA: București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRATIA: Soseaua Kiseleff 10 tel. 18 33 99 ABONAMENTELE: 3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei Tiparul executat la COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEI” Paginător Nicolae Ion